

קול צופיין

קול צפִיין נְשֵׂאוֹ קוֹל יַחֲדוֹ יִרְנְנוּ

751

השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל | **יוגש השע"ה**

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

אַלְקִים יַחֲנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יְאֵר פָּנָיו אֶתְנוּ סֵלָה

מזמור המנורה

האומר למנוצה בנגינות, כאילו מדליק המנורה

כולנו מכירים את מזמור סז בתהילים שכתוב בצורה של המנורה שהייתה במקדש. ציור זה נמצא בחלק מהסידורים, ובחלק מבת-הכנסת הוא מופיע כתמונה על הקירות או כרקמה על הפרוכת. לפעמים הוא מופיע עם הכיתוב "שיוויית ה' לנגדי תמיד" ועם שמות קודש אחרים.

אחד המקורות הראשונים למנהג זה נמצא בדברי האבודרהם שכתב על המזמור הזה: "ובמקצת מקומות אומרים אותו בכל יום מפני שנקרא 'מזמור המנורה'. והקורא אותו בכל יום, נחשב כמדליק המנורה הטהורה בבית המקדש, וכאלו מקבל פני שכינה".

כלומר, כשם שאנו קוראים כל יום את "שיר של יום" שהיו אומרים בבית המקדש, כדי שייחשב לנו כאילו אמרנו שיר שהיה במקדש; כשם שאנו קוראים פרשת הקטורת, כאילו הקטרנו קטורת; כשם שאנו קוראים פרשת התמיד בכל בוקר וערב, כנגד קרבנות התמיד - כך באמירת מזמור זה, מזמור המנורה, נחשב לנו כאילו הדלקנו את המנורה הטהורה בבית המקדש, וכאילו קיבלנו פני שכינה.

הרב "פתח הדביר" (במהדורא תנינא רל"ד ס"ק ד') כתב שזו הסיבה שבגללה אנו קוראים מזמור זה בתפילת מנחה לפני "עלינו לשבח", כיוון שזו השעה שבה היו מדליקים את המנורה בבית המקדש. ובקריאה זו אנו מקיימים "ונשלמה פרים שפתינו".

עדות הוא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל

מזמור זה עוסק בהארת הפנים של ה' אלינו: "אַלְקִים יַחֲנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יְאֵר פָּנָיו אֶתְנוּ סֵלָה". המזמור גם עוסק בברכה לעם ישראל בארץ ישראל: "אַרְצָךְ נָתַנָּה וְיִבֹלְהָ וַיְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ". מהארה זו לומדים אומות העולם שהשכינה שורה בישראל. על כן אומר המזמור כמה פעמים: "יִדְוֹךְ עַמִּים אֱלֹהִים יִדְוֹךְ עַמִּים כָּלָם".

הארה זו מביאה חכמה גם לאומות העולם שיודעים את היחס הנכון לישראל. העולם מתמלא אורה, ובעקבות כך ישפוט משפטי צדק: "יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֵמִים פִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל וְלְאֵמִים בְּאַרְצָךְ תִּנְחַם סֵלָה". כך מסבירה הגמרא על המנורה: "מתלב רב ששת: 'מחוץ לפרוכת העדות יערוף' (שמות 40). וכי לאורה הוא צריך? והלא כל ארבעים שנה שהלכנו בני ישראל במדבר, לא הלכנו אלא לאור? אלא - עדות הוא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל. מאי עדות? אמר רב, זו נר מערב, שנותן בה שמן כמדת חברותיה, וממנה היה מדליק ובה היה מסיים" (שבת כב ע"א).

מ"ט שערי קדושה

האבודרהם מסביר את הדמיון בין המנורה למזמור זה גם באופן המספרי: "כי תמצא בו שבעה פסוקים כנגד שבעה קני המנורה" (פרט לפסוק הראשון שנחשב פתחה למזמור) "וגם יש בו מ"ט תיבות כנגד מנין הגביעים והכפתורים והפרחים והנרות שבשבעה קני המנורה שעולין למנין מ"ט. כיצד? גביעים - 22. פרחים - 9. כפתורים - 11. נרות - 7, סך הכל - 49" (עיין רמב"ם בית הבחירה ג).

המהרש"ו כותב ב"שער הכוונות" בשם האר"י ז"ל כי גם בפסוק המרכזי יש 49 אותיות (דרושי הפסח דרוש יא): "גם כיון באות אחת ממי"ט אותיות שיש בפסוק: 'יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֵמִים פִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל וְלְאֵמִים בְּאַרְצָךְ תִּנְחַם סֵלָה'. וכדי שלא תטעה בהם תזכור כי תיבת 'לְאֵמִים' חסר ו'. 'תִּשְׁפֹּט' מלא ו'. תיבת 'מִיִּשְׂרָאֵל' מלא ו'".

דביר קדשו הביאני

המנורה הייתה מוצבת בבית המקדש בהיכל מול הדביר - קודש הקדשים. הכוהן העומד מול המנורה עומד גם מול הפרוכת. רמז לדבר זה נמצא במספר האותיות שיש במזמור זה (216) שהם כמניין "דביר", ורומזות לבית המקדש שנקרא "אריאל". שהוא רחב מלפנים וצר מאחור (אריה = 216). (עיין "מגלה עמוקות" על התורה, פרשת "בהעלותך").

עלון זה לעילוי נשמת ר' חיים בן שרה הכהן שיום אזכרתו ביום ד' בטבת והיה מהדר בכתובת "למנוצח" על קלף בצורת המנורה עם שמות הקודש. יהי זכרו ברוך.

והיה מכוון סודו והיה נוצח אותם ואויביו נופלים לפניו (עין מדבר קדמות, מערכת ד' אות כ"ב).

גאון עוזנו ותפארתנו בעל ה"בן איש חי" (מקץ ד) כתב כי כשקוראים את המזמור הזה צריך לקרואו בצורת המנורה, והעיקר הוא לראות מול עיניו את מנורת הזהב שהייתה בבית המקדש. על כן אין הקורא חייב לראות דווקא את המנורה מצוירת על נייר או קלף. כי העיקר הוא לראות בעיני רוחו את מנורת המקדש עומדת במקומה.

ואם אומר "למנוצח בנגינות מזמור שיר" המצויר בצורת המנורה על הלף או על נייר, חשוב מאוד שיזכור כי הציור הזה הוא רק משל למשל האמיתי, שהיא המנורה שבמקדש, ואותה הוא צריך לדמות כל הזמן מול עיניו.

על כן: "יזקוף את הציור של המנורה שמתכל בו, כדי שיהיה הציור זקוף לפניו כדמיון המנורה שהיתה זקופה ועומדת בהיכל. ולא יניח הציור מושכב ושטוח לפניו" (עוד יוסף חי ויגש א).

ודבר זה הוא חלק מההלכה שנאמרה ב"שולחן ערוך" (סימן צה ב) כי בעת התפילה "חשוב כאילו עומד בבית המקדש, ובלבו יכוין למעלה לשמים". כך נפסק גם במשנה ברורה וב"כף החיים" (סימן צד) "שיחשוב בלבו ורעיניו כאלו הוא עומד במקדש אשר בירושלים במקום קודש הקדשים".

שכרו רב ועצום ויש בו סודות עמוקים

הכוונה הזאת נלמדת מתפילת שלמה בעת שפתח את שערי המקדש. ממנה לומדים כי זהו שער השמים שדרכו עוברות כל התפילות. ואם לא יהיה שם ולא יכוון לבו בבית המקדש, איך יכוון לבו לשכינה? על כן כתב החיד"א (צפון שמיר ב' יח): "מה מאוד הפליגו באמירת 'למנוצח בנגינות' בציור מנורה. וכתבו ז"ל ששכרו רב ועצום. וראיתי בקונטרס בכתב יד לראשונים בזה סודותיו ותועלתו, ולפחות לעשות נחת רוח ליוצרנו נאמר אתו ככוונה בציור מנורה כתוב על קלף".

כן הביא "כף החיים" (סימן נא ס"ק יא) משם כמה פוסקים "ששכרו רב ועצום ויש בו סודות עמוקים" (הסד לאלפים אות ו'. ועיין שלמי צבור דף ס"ו ע"א, כף החיים לה"ר חיים פאלאגי סימן י"ב אות י"ד). כן נמצא בספר "סדר היום" שהקורא את המזמור בצורת המנורה מקלף, מובטח לו שלא ייזק בכל אותו היום.

אור המנורה בדרך לאור הגאולה

מגיני דוד בדמות המנורה

הרמ"א רומז בספרו "תורת העולה" (חלק א, פרק כ) על אור המנורה שדוחה הרבה מהחושך. "והנה מצאתי במדרש רבתי פרשת אמור (פ' ל"א טו). 'אמר רבי אלעזר בן שמוע: בזכות 'ערוך את הנרות' תנצלו מן (ישעיה ל' ל"ג) 'ערוך מאתמול תפתה'.

אור המנורה גם מביא את אור הגאולה. "אמר רבי חנן: בזכות 'להעלות נר תמיד' אתם זוכים להקביל נרו של מלך המשיח. כמו שנאמר (תהלים קל"ב י"ג) 'נרתי נר למשיחי וגו'' וזכות זו נמצאת גם אם אנו לא ליד אור המנורה. לכן היו חייליו של דוד המלך מציירים את המגינים שלהם בדמות המנורה שבמקדש.

אנו יודעים שאת ספר התהלים כתב דוד ע"ה ברוח הקודש. עם זאת, כתב החיד"א שהקב"ה הראה לדוד המלך את המזמור הזה כתוב על טס של זהב עשוי בצורת מנורה. והיה דוד המלך נושא זה המזמור כתוב ומצויר וחקוק במגיניו בטס של זהב בצורת מנורה כשהיה יוצא למלחמה.

וייראו אותו כל אפסי ארץ

אם נתבונן בלשון המזמור, "אלקים יחננו ויברכנו", נראה כי הוא פונה לאומות העולם. או שיכירו את דרך ה' וישתלבו בה, או שגדולת ה' תכניע אותם. מעין מה שנאמר על הארון: "ויהי בנסע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפצו ארביך וינסו משנאיך מפניך" (במדבר י' לה). כך גם מביאה המנורה את האור שדוחה את האויבים, כשם שעמוד האש דחה את אבני הבליסטרות שזרקו המצרים על ישראל.

מהפסוק: "אם תחלצו לפני ה' למלחמה" למדנו שישועת ישראל היא ישועת ה'. "בכל גוים ישועתך". ואף שחלק מהאויבים נופלים במלחמה עם ישראל הרוב הגדול של הגויים שמחים בניצחון ישראל. שמחים שהקב"ה מנהל את עולמו בצדק. "ישמחו וירננו לאפים פי תשפט עמים מישר ולאפים בארץ תנחם סלה".

עד כמה גדולה השפעה זו על אומות העולם ניתן ללמוד מכך שבמזמור קצר זה מוזכרים הגויים שמונה פעמים בשמות שונים: "גוים", "עמים" ו"לאפים". כל זאת מלבד הסיום של הפרק שאומר כי בסופו של דבר הם לובשים יראה גדולה מאלוקים, כדכתיב: "וייראו אותו כל אפסי ארץ".

היה דוד המלך נושא זה המזמור כתוב ומצויר וחקוק במגיניו בטס של זהב בצורת מנורה כשהיה יוצא למלחמה. והיה מכוון סודו והיה נוצח אותם ואויביו נופלים לפניו

אלקים יחננו ויברכנו – לנו לישראל, התחתונים

בספר "פרי עץ חיים" כתב האר"י ז"ל (שער תיקון חצות א) כי אנו אומרים את המזמור הזה בתיקון חצות כדי להשפיע שפע. "לנו לישראל, התחתונים". לחבר את השפע העליון לעולם הזה בפועל ממש. כדכתיב: "לדעת בארץ דרךך". שהארץ בפועל תיתן את יבולה.

כי כשהגויים רואים ש"ארץ נתנה יבולה יברכנו אלקים אלהינו", כשהם זוכרים שהארץ הזאת הייתה שממה אלפי שנים וכעת היא מבורכת – הם מודים באהבת ה' את עמו, ומתקיים בהם: "יברכנו אלקים וייראו אותו כל אפסי ארץ".

ברכת כוהנים בשם אלוים

אחת הסגולות הקשורות במזמור הזה היא לאומרו אחרי ברכת כוהנים (כדלקמן). טעם העניין הוא שמזמור זה ממשיך את ברכת הכוהנים לשם אלוים. שברכת כוהנים נאמרה בתורה בשם "הויה" והמזמור הזה בשם "אלוקים". "אלקים יחננו ויברכנו. יאר פניו אתנו סלה" בתהלים, כנגד "יברך הויה וישמךך: יאר הויה פניו אליך ויחנך" בתורה.

זאת התפילה של יעקב וההכרזה בימי אליהו הנביא לדעת ש"ה' הוא האלוים". שהברכה לא נמצאת בשמים בלבד, אלא גם בארץ ממש, בכוחות הטבע. "לדעת בארץ דרךך. בכל גוים ישועתך". בשעה זו גם העמים והלאומים הרחוקים יודו לה' על הנהגתו את העולם.

בשעה זו הם יודו לה' על הברכה שהוא מביא לעמו ישראל בארץ ישראל, אחרי שהייתה שוממה כל שנות הגלות. "יודוך עמים אלקים. יודוך עמים כלם" בגלל ש"ארץ נתנה יבולה. יברכנו אלקים אלקינו". הכרה זו מביאה את השלום, והיא כנגד הפסוק האחרון בברכת כוהנים: "ישא הויה פניו אליך וישם לך שלום".

עומדים לכבוד המזמור

בגלל המעלה הגדולה של המזמור הזה אנו משתדלים לאומרו מעומד, בין בבוקר בין "מלוך" ל"ברוך שאמר", ובין אחרי ספירת העומר. שכך העיד מהרח"ו בשער הכוונות (ספירת העומר, סוף דרוש י"א) שראה את האר"י ז"ל "שהיה מקפיד וזהיר מאד לומר אחר ספירת העומר: 'מזמור אלקים יחננו' כו', כולו מעומד וכו'" (ועי' בפרי עץ חיים" שכתב שם: "צריך לאומרו מעומד". וכן בספר "מחברת הקודש" ובספר "שמן ששון" על שער הכוונות שם).

מתפללים על השפע שפוגש אותנו אישית. לכן אנו אומרים את המזמור הזה כאן.

היוצא לדרך

עוד הביא שם הרב "שמן ששון" והביאו ב"כף החיים" (סימן קי ס"ק לו): "כל האומר מזמור למנוחה בנגינות מזמור שיר בצורת המנוחה ז' פעמים כשיוצא לדרך, וכיון בו - ילך לשלום ולהצלחה, וטוב שכל אדם יסתכל בו קודם צאתו לדרך ובדרך יתפלל אותו" (שבט מוסר פרק ל"א, פתחי עולם אות ט"ז). וכשכתב "כיון בו" - בוודאי התכוון גם לכוונת המילים עצמן וגם למה שכתב גאון עוזנו ותפארתנו בעל ה"בן איש חי" לכוון למנוחה שבבית המקדש.

תפילה על המזמור

בספר "לשון חכמים" של מרן ה"בן איש חי" זיע"א (חלק ב ז') מובאת תפילה מיוחדת לומר אחרי שאומרים את המזמור הזה בצורת המנוחה. וכוונת התפילה היא שנשים לב ונכוון את לבנו לכל הפחות לחלק מהכוונות הגדולות הרמוזות במזמור זה (התפילה הזאת מודפסת בספר התהלים שבהוצאת בית המדרש "דרכי הוראה" של מרן הרה"ג אליהו זצוק"ל. עמוד רלא).

מצויר על ארון הקודש - מגן על העיר

עוד הביא בעל "שמן ששון" זיע"א: "לצייר למנוחה בצורת מנוחה בבית הכנסת על הארון הקודש, ויגין בעד גזירה רעה ח"ו להקהל". כך כתבו בספרים משם רבי אלעזר מגרמיזיא בעל ספר הרוקח. ומביא בספר "שערי תשובה" כי כן היה מנהג הקהילות (שערי תשובה קנד ס"ק כא).

למצוא חן בעיני אלוקים ואדם

עוד כתב שם בספר "שמן ששון", כי כל מי שיראה מזמור זה בכל יום בצורת המנוחה ימצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם. שהתפילה בו היא על הארת פנים של מעלה שמתגלה בברכה כאן בעולם הזה. על כן טוב לומר המזמור הזה בצורת המנוחה לפני שהולך לפגישה עם אנשים שצריך להם. וכן לפני מבחן או ראיון עבודה או משפט, יאמר המזמור הזה בצורת המנוחה עם הכוונות שאמרנו לעיל, ויצליח.

סגולה לפרנסה טובה

עוד כתב שם בספר "שמן ששון", כי האומרה בכל יום שבע פעמים, כאילו מקבל פני שכינה ואל יחסר מזונו. וטעם העניין הוא כי בכוונה זו של המנוחה אנו מכוונים לבנו על בית המקדש. ושם ציווה ה' את הברכה חיים עד העולם.

נגד עין הרע

בסדר "שערי השמים" מבעל השל"ה זיע"א כתוב: "מצאתי כתוב שיש לומר זה המזמור בצורת המנוחה. ויעיל כוונתו לכמה דברים טובים כי יש בו סודות גדולים. ובפרט בלילי ספירה". ועל כן כתבו כי טוב לומר כשנכנסים לדירה חדשה. ובמקום אחר כתבו כי טוב לאומרו כנגד משחיתים, מזיקים, עין הרע.

להינצל מהרהורים רעים

יש שכתבו כי יועיל נגד הרהורים רעים וכדי להינצל מטומאת קרי (עין "שבט מוסר" לרבי אליהו הכהן פרק ל"א). ובסידור "חמדת ישראל" שסידר הגאון הקדוש המקובל האלקי גדול מרבן שמו מוהר"ר שמואל וויטאל זיע"א (דף קי"ד ע"ב) כתב: "קודם שישן יאמר: 'למנוחה בנגינות מזמור שיר'".

אחרי ברכת כוהנים

בגלל קרבת התוכן של המזמור לברכת כוהנים, אומרים בשם אגרת הרמב"ן, דכל ימי העומר כשאומרים ברכת כוהנים, אם יאמר היחיד מזמור זה יצליח במעשיו, ואם יסתכל בצורת המנוחה שבו לא יהא ניוזק כל היום. ומסיים, וטוב לאומרו בכל יום (כה"ח תפט ס"ק קט. ועיין א"ר קכ"א שהביא כן בשם מג"א קכ ס"ק ג'. ואינו שם בדפוסים שבידינו).

והוקשה למרן הרב אליהו זצוק"ל, שהרי ב"שולחן ערוך" (סימן קכ סעיף כו) כתוב על ברכת כוהנים, "בשעה שמברכין אין לומר שום פסוק, אלא ישתקו ויכוונו לברכה". וצריכים הציבור לעמוד כאילו הם בתפילת י"ח. "כלום יש עבד שמברכין אותו ואינו מאזין".

גם הרמ"א שכתב כי נהגו לומר פסוקים בברכת כוהנים, לא אמר אלא בשעה שמאריכים בניגונים. ומכל מקום סיים כי גם כשמאריכים בניגונים "יותר טוב שלא לאמרו" (והתירו רק למי שראה חלום רע לומר: "רבשע חלום חלמתי וכו'" משום סנה ט"ז בשם התוס').

והכי איתא בזוהר הקדוש (פרשת נשא דף קמ"ז ע"א) וז"ל: "בהיה שעתא דכהנא פריס ידוי צריכין עמא למיתב בדחילו באימתא. ולינדע דהיה שעתא עידן רעותא אשתכח בכלהו עלמין, ומתברכן עילאין ותתאין, ולית דינא בכלהו. והוא שעתא דאתגלי סתימא עתיקא דעתיקין בזעיר אנפין ואשתכח שלמא בכלא" (כה"ח ס"ק קלח).

והזכיר מרן הרב אליהו זצוק"ל לטוב את הרב הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א, נכדו של "כף החיים", שמצא כתוב שיאמר את מזמור "למנוחה" אחר ברכת הכוהנים. וכן הוא בספר "שמן ששון" על שער הכוונות (דרושי ספירת העומר - דרוש ה') שכתב לאומרה אחר ברכת כוהנים.

האומרה בנין החמה - לא יקרה לו מקרה רע

הרב "שמן ששון" זצוק"ל כתב שם: "מצאתי כתוב בכתב יד במנוחה של בית הכנסת בקהילתנו ז"ל. איתא בספר חסידים שהראה הקב"ה למשה רבינו ע"ה את המנוחה על טס של זהב. וכתב שם מי שרואה את המנוחה בכל יום ומוכין בה מעלה עליו כאלו הדליקה ומוטבת לו שהוא בן עוה"ב. ע"ש באורך. והביא כמה סגולות בענין זה של למנוחה בצורת המנוחה".

אחת מהן היא: "מי שאומר כל יום בהנך החמה לא יקרה לו מקרה רע". ובשער הכוונות (כוונת הברכות) כתב כי טוב לומר את המזמור הזה אחר כניסתו לבית הכנסת תוך שהוא מקיף את התיבה שבע פעמים, ובכל פעם יאמר אחד מהפסוקים שבמזמור זה (וכל זה יעשה רק אם הגיע מוקדם לבית הכנסת ולא מפריע לאחריהם). והכוונה בהקפות אלו היא להמשיך את השפע לעולם הזה, לבית הכנסת ולאדם המתפלל, כמו שהזכרנו לעיל שהכוונה היא להשפיע שפע "לנו לישראל, התחתונים".

לפני אלוקי נצור

עוד כתב המהר"ח בדרושי תפלת השחר (שער הכוונות - דרוש ג), כי טוב לומר את המזמור הזה בכל פעם לפני "אלוקי נצור" אחרי שאומר "יהיו לרצון" הראשון. "גם תאמר בכל יום אחר תפלת ערבית ומנחה ושמירת אחר העמידה קודם אלקי נצור". כן הביא גם החיד"א ז"ל, בספרו "עבודת הקודש" (חלק כף אחת סימן כ"ו).

וטעם העניין הוא ש"אלוקי נצור" היא התפילה היחידה בתפילת י"ח שנאמרה בלשון יחיד. שכל התפילה כולה התפללנו על כלל ישראל, על קיבוץ גלויות, על החזרת המשפט למקומו ועל גאולת השכינה. כאן אנו

"במקצת מקומות אומרים אותו בכל יום מפני שנקרא 'מזמור המנוחה'. והקורא אותו בכל יום, נחשב כמדליק המנוחה המטהורה בבית המקדש, וכאלו מקבל פני שכינה"

מנורה לשמירת המנונה

בעל ה"שערי תשובה" (או"ה א' ג') כתב שהיו אנשים שרוצים לשמור את הכוונה והיו רגילים לעשות מנורות של קלף מצוירים להניח בסידורים וכותבים בהם "שיוויוני ה' לנגדי תמיד", עם שם הוי"ה מלא. והטעם הוא בכדי שיהיה נזכר שלא לשיח שיחה בטלה בתוך התפילה מאימת השם אשר לנגד עיניו.

והביא בשם הגאון בעל "תבואות שור" כי אפשר לכוון כן גם בלי הקלף המצויר הזה. וחשש לזה כיוון שעל הרוב אינם משמרים כראוי והם נופלים מן הסידור לצפה. ועיקר חששו היה על שם הוי"ה שכתוב בפסוק "שיוויוני". כדי לקיים מה שהביא הרמ"א בהלכה ראשונה "שיוויוני ה' לנגדי תמיד".

וסיים שם: "ואמנם במנורות הגדולים המצוירים על קלף שקובעים בבית הכנסת לפני העמוד או שאר מקומות שקובעים אותה תחת טבלא של זכוכית - לית לן בה ולא קפיד רק על אותן שמניחין בסידורים". והביאו המשנה ברורה (ס"ק ד'). כן הזהיר בשו"ת "תורה לשמה" (סימן שו) שלא ישתמשו ב"למנצח" בצורת המנורה לצורך סימנייה בספרים. אפילו לא בספרי קודש (פתחי תשובה י"ד רעו ס"ק נו).

תמיד שיוויוני ה' לנגדי

אמנם אם נזהר בהם להשתמש בכבוד, יש בכך תועלת גדולה. כן מסופר על הראשון לציון רבי יוסף חזן זיע"א, בעל שו"ת "חקרי לב", שהיה דן ועוסק בצורכי ציבור, והיו כתובות לפניו בתוך הספר המילים "שיוויוני ה' לנגדי תמיד" עם צורת המנורה. וכשהיה לו עסק הציבור או דין בין איש לחברו, היה פותח הספר שוב ושוב ומסתכל בו, לקיים "שיוויוני ה' לנגדי תמיד". והיה אומר כי יועיל הרבה לבל תצא תקלה מתחת ידו.

גם בספר "צוואה מחיים" למהר"א פלאגי כתב, שאביו מהר"ח פלאגי היה נוהג כן. וכן כתב בספר "פלא יועץ" (אות י'), שראה אצל כמה גדולים בארץ ישראל שכתבו שם ה' על הקלף והניחו אותו בין האצבע כדי לקיים "שיוויוני ה' לנגדי תמיד".

שמו משולב בשם נשמה - נשמת ה' בקרבנו

בסידור של מרן הרב אליהו זצוק"ל יש צורת המנורה שכתב רבי דויד לניאדו זצוק"ל. אפשר לראות שם, כי בתחתית הציור הוא כתב את שמו בשילוב המילה "נשמה". וכתב כן, כי טוב שיכוון האדם את שמו בשילוב הנשמה. וכך הוא כתב: בחול: דנושמה. ובשבת: נדשומיה.

בשניהם שמו של רבי דויד משולב במילה "נשמה". אלא שביום חול יכוון אותיות שמו לפני המילה "נשמה", ואילו בשבת אותיות המילה "נשמה" קודמות (ואם שמו ארוך יותר, ישלב כמה אותיות יחד בתוך המילה "נשמה").

כל הסימנים הללו הם להזכיר לנו כי נשמת ה' בקרבנו, "ישכן לְבַטַח עִלְיוֹ, חֲפָץ עִלְיוֹ כֹּל הַיּוֹם, וְגַם יִתְפַּלֵּן שְׂכָן". להזכיר לנו תדיר שה' שוכן בתוכנו מתוך השראת השכינה בבית המקדש שבירושלים. ונזכור זאת באמצעות זכירת המקדש והמנורה שבתוכו. ויהי רצון שנזכה לראות בבנינו במהרה בימינו אמן.

סיפורים על הרב זצ"ל

גולת הכותרת של המנורה

הרב היה מחבב מאוד את ציבור המתנחלים, והם מצדם היו משחרים לפתחו, לתורתו, לעצותיו ולברכותיו. הרב היה יוצא ובא למענם, כאב את כאבם, שמח בשמחתם והיה להם לכתובת ולמושענת.

לדוגמה סיפר הרב זלמן מלמד שיחיה, שבזמן הקמת היישוב בית-אל, היה הרב נותן לו הדרכה צמודה איך לענות לשאלות הבאות לפניו כרב היישוב, ותמיד דלת הרב הייתה פתוחה לשאלותיהם והרב היה בא באופן קבוע ליישוב הקטן למסור שיעורים, ובשנים מאוחרות יותר היה הרב בא ל"ערוץ שבע" בבית-אל לתוכניות שאלות ותשובות עם מאזינים.

וכך כתב עליהם הרב: "המנורה ופרטיה רומזים לעם ישראל, ולכן היא צריכה להיות מקשה אחת. יש בה כפתורים, פרחים, שבעה קנים ועוד. ויש גם אור שיוצא ממנה, החלק בעם ישראל ששווה לאור שיוצא מהמנורה, הם היושבים בהתנחלויות. המתנחלים הם האור, הם גולת הכותרת של המנורה הטהורה, הם המקשה והאחדות של עם ישראל, אותם צריכים לחזק. מי שפוגע בהם פוגע בעם כולו, מי שרוצה לגרש אותם, ירצה מחר לגרש את העם מכל ארץ ישראל. ומי שמוותר על ארץ ישראל כופר בקב"ה שאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת".

(מתוך "באור פניך", הרב חיים בן שושן)

תשובה כהלכה

ואפילו קנס גתתוך ההארה. האם נכון שכבוד הרב אמר לא לשמוע את השיר "זאפילו בהסתרה" למילים של רבי נחמן מברסלב? אני לא שר אותו, כיוון שהדיבור של רבי נחמן התאים לימי הפרעות והשמד שבהם הוא חי. בימים ההם הרגו 30,000 יהודים באומן בכל מיני מיתות משונות, ואף אחד לא עצר בעדם. היום אנחנו בהארט פנים גדולה. ישראל של היום נחשבת למעצמה. חיים ממש בנס גלוי. אם אני אשיר היום על ההסתרה שבתוך ההסתרה, זה יהיה צד של כפיות טובה. מסיבה זו אני משתדל בשיר "מעוז צור" לומר "ויש קץ לימי הרעה" במקום "ואין קץ לימי הרעה", שברוך ה' בא קיצם של ימי הרעה לעם ישראל.

קן איש מרלוק. האם לפי שיטת ה"בן איש חי" גבר שמדליק נרות שבת צריך לברך? כן.

הנחה לרווקים. האם מותר לבחור לא נשוי להניח תפילין של רש"י ושל רבנו תם ביחד ולכסות אותן, או שזאת יוהרה? מותר להניח.

הנכם מוזמנים להצטרף לשייבה הקטנה בכוכב השחר

"ארחות מרדכי"

לאורו של מרן זצוק"ל

ובעידודו של הרה"ג שמואל אליהו שליט"א

- תכנית לימודים מקיפה בגמרא, תנ"ך, משנה, הלכה אמונה וחסידות
- פעילות חברתית, חוגים וטיולים ■ אפשרות לבגרות בשנה האחרונה

תלמידי כיתות ט', י' מוזמנים להצטרף!

לפרטים בשעות הבוקר - 029400473

בשעות הערב - הרב בני 058-4004971

לימוד משנה

לעילוי נשמת הנפטרים ולהבדיל להצלחת החיים
לברכה פרנסה רפואה וזיווג הגון - רבים נושעו
המשניות ילמדו ע"י אברך ישיבת אורות האר"י
בהמלצת הרב עזרא שיינברג

054-6368848

להזכרת שמות יקירכם בעלון

לע"נ / לרפואה / לזיווג - 050-6000417

המעוניינים לקבל את העלון במייל או מידע על שיעורים נא לשלוח

פרטים במייל harav52@gmail.com או sms 058-5200020

האחים דויטש

תעשיות טקסטיל
איזור התעשייה קרית מלאכי

קונדיטוריה

האחים עיני

בני ברק. כשרות למהדרין
איכות ועבודה עברית

בית הדין לדיני ממונות

"דרכי הוראה"

בבית המדרש של מרן הראש"ל זצוק"ל
טל. 02-6514399 פקס. 02-6536842

הפצת "קול צופיר"

הפצה שבועית של
עלוני פרשת שבוע
לבתי כנסת
בכל רחבי הארץ
יוסי בן-הדור 03-6106329
80528908518@gmail.com

שיוק עופות בכשרות מהודרת
עם כל החומרות וההידורים של
בד"ץ "דרכי הוראה"

מיסודו של מרן הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל
בראשות מרן הרה"ג יוסף אליהו שליט"א
ובפיקוח בית הדין שש"י "דרכי הוראה לרבנים"
טל. 058-6316969 078-959-995-15